

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ പ്രഥമസ്കന്ധേ ചതുർദശോധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ പ്രഥമസ്കന്ധേ ചതുർദശോധ്യായഃ ॥

സുത ഉവാച
സമ്പ്രസ്ഥിതേ ദ്വാരകായാം
ജിഷ്ണൗ ബന്ധുദിദൃക്ഷയാ |
ജ്ഞാതും ച പുണ്യശ്ലോകസ്യ
കൃഷ്ണസ്യ ച വിചേഷ്ടിതം || 1 ||

വൃതീതാഃ കതിചിൻമാസാസ്തദാ നായാത്തതോർജുനഃ |
ദദർശ ഘോരരൂപാണി നിമിത്താനി കുരുദ്വഹഃ || 2 ||

കാലസ്യ ച ഗതിം രൗദ്രാം വിപര്യസ്തർതുധർമിണഃ |
പാപീയസീം നൃണാം വാർതാം ക്രോധലോഭാനൃതാത്മനാം || 3 ||

ജിഹ്വപ്രായം വ്യവഹൃതം ശാഠ്യമിശ്രം ച സൗഹൃദം |
പിതൃമാതൃസുഹൃദ്ഭ്രാതൃദമ്പതീനാം ച കൽകനം || 4 ||

നിമിത്താൻയത്യരിഷ്ടാനി കാലേ ത്വനുഗതേ നൃണാം |
ലോഭാദ്യധർമപ്രകൃതിം ദൃഷ്ട്വോവാചാനുജം നൃപഃ || 5 ||

യുധിഷ്ഠിര ഉവാച
സമ്പ്രേഷിതോ ദ്വാരകായാം
ജിഷ്ണുർബന്ധുദിദൃക്ഷയാ |

ജ്ഞാതും ച പുണ്യശ്ലോകസ്യ
കൃഷ്ണസ്യ ച വിചേഷ്ടിതം || 6 ||

ഗതാഃ സപ്താധുനാ മാസാ ഭീമസേന തവാനുജഃ |
നായാതി കസ്യ വാ ഹേതോർനാഹം വേദേദമഞ്ജസാ || 7 ||

അപി ദേവർഷിണാസ്ത്രിഷ്ടഃ സ കാലോത്ഥമുപസ്ഥിതഃ |
യദാസ്ത്ഥനോഽഗമാക്രീഡം ഭഗവാനുത്സിസ്യക്ഷതി || 8 ||

യസ്മാന്നഃ സമ്പദോ രാജ്യം ദാരാഃ പ്രാണാഃ കുലം പ്രജാഃ |
ആസൻ സപതവിജയോ ലോകാശ്ച യദനുഗ്രഹാത് || 9 ||

പശ്യോത്പാതാനരവ്യാഘ്ര
ദിവ്യാൻ ഭൗമാൻ സദൈഹികാൻ |
ദാരുണാൻ ശംസതോദുരാദ്യൈ -
ഹയം നോ ബുദ്ധിമോഹനം || 10 ||

ഊർവക്ഷിബാഹവോ മഹ്യം സ്മരന്ത്യംഗ പുനഃ പുനഃ |
വേപമുശ്ചാപി ഹൃദയേ ആരാദാസ്യന്തി വിപ്രിയം || 11 ||

ശിവൈഷോദ്യന്തമാദിത്യമഭി രൗത്യനലാനനാ |
മാമംഗ സാരമേയോത്ഥമഭിരേഭത്യഭീരുവത് || 12 ||

ശസ്താഃ കുർവന്തി മാം സവ്യം ദക്ഷിണം പശവോപരേ |
വാഹാംശ്ച പുരുഷവ്യാഘ്ര ലക്ഷയേ രുദതോ മമ || 13 ||

മൃത്യുദൂതഃ കപോതോത്ഥമുലൂകഃ കമ്പയൻ മനഃ |
പ്രത്യുലൂകശ്ച കുഹ്യാനൈരനിദ്രൗ ശൂന്യമിച്ഛതഃ || 14 ||

ധൂമ്രാ ദിശഃ പരിധയഃ കമ്പതേ ഭൂഃ സഹാദ്രിഭിഃ |
നിർഘാതശ്ച മഹാംസ്താത സാകം ച സ്തനയിതുഭിഃ || 15 ||

വായുർവാതി ഖരസ്പർശോ രജസാ വിസൃജംസ്തമഃ |
അസൃഗ് വർഷന്തി ജലദാ ബീഭത്സമിവ സർവതഃ || 16 ||

സൂര്യം ഹതപ്രഭം പശ്യ ഗ്രഹമർദം മിഥോ ദിവി |
സസങ്കുലൈർഭൂതഗണൈർജ്ജലിതേ ഇവ രോദസീ || 17 ||

നദ്യോ നദാശ്ച ക്ഷുഭിതാഃ സരാംസി ച മനാംസി ച |
ന ജ്വലത്യഗ്നിരാജ്യേന കാലോഽയം കിം വിധാസ്യതി || 18 ||

ന പിബന്തി സ്തനം വത്സാ ന ദുഹ്യന്തി ച മാതരഃ |
രുദന്ത്യശ്രുമുഖാ ഗാവോ ന ഹൃഷ്യന്ത്യുഷഭാ വ്രജേ || 19 ||

ദൈവതാനി രുദന്തീവ സ്വിദ്യന്തി ഹൃച്ഛലന്തി ച |
ഇമേ ജനപദാ ഗ്രാമാഃ പുരോദ്യാനാകരാശ്രമാഃ |
ഭൃഷ്ടശ്രിയോ നിരാന്നന്ദാഃ കിമഘം ദർശയന്തി നഃ || 20 ||

മന്യ ഏതൈർമഹോത്പാതൈർനൂനം ഭഗവതഃ പദൈഃ |
അനന്യപുരുഷശ്രീഭിർഹീനാ ഭൂർഹതസൗഭഗാ || 21 ||

ഇതി ചിന്തയതസ്തസ്യ ദൃഷ്ടാരിഷ്ടേന ചേതസാ |
രാജന്തഃ പ്രത്യാഗമദ് ബ്രഹ്മൻ യദുപുർയാഃ കപിധ്വജഃ || 22 ||

തം പാദയോർനിപതിതമയഥാപൂർവമാതുരം |
അധോവദനമബ്ജിന്ദുൻ സൃജന്തം നയനാബ്ജയോഃ || 23 ||

വിലോക്യോദ്വിഗ്നഹൃദയോ വിച്ഛായമനുജം നൃപഃ |
പൃച്ഛതി സ്ഥ സുഹൃൻമധ്യേ സംസ്ഥരന്നാരദേരിതം || 24 ||

യുധിഷ്ഠിര ഉവാച
കച്ചിദാനർതപുർയാം നഃ സ്വജനാഃ സുഖമാസതേ |
മധുഭോജദശാർഹാർഹസാത്വതാന്ധകവൃഷ്ണയഃ || 25 ||

ശുരോ മാതാമഹഃ കച്ചിത്പ്രസ്ത്യാസ്തേ വാമ മാരിഷഃ |
മാതുലഃ സാനുജഃ കച്ചിത്കുശൽയാനകദുന്ദുഭിഃ || 26 ||

സപ്ത സ്വസാരസ്തത്പത്ത്യാ മാതുലാൻയഃ സഹാത്മജാഃ |
ആസതേ സസ്തനുഷാഃ ക്ഷേമം ദേവകീപ്രമുഖാഃ സ്വയം || 27 ||

കച്ചിദ്രാജാസ്സഹുകോ ജീവത്യസത്പുത്രോസ്ത ചാനുജഃ |
ഹൃദീകഃ സസുതോക്രൂരോ ജയന്തഗദസാരണാഃ || 28 ||

ആസതേ കുശലം കച്ചിദ്യേ ച ശത്രുജിദാദയഃ |
കച്ചിദാസ്തേ സുഖം രാമോ ഭഗവാൻ സാത്വതാം പ്രഭുഃ || 29 ||

പ്രദുഗ്മനഃ സർവവൃഷ്ണീനാം സുഖമാസ്തേ മഹാരഥഃ |
ഗംഭീരരയോന്നിരുദ്ധോ വർധതേ ഭഗവാനുത || 30 ||

സുഷേണശ്ചാരുദേഷ്ണശ്ച സാംബോ ജാംബവതീസുതഃ |
അൻയേ ച കാർഷ്ണിപ്രവരാഃ സപുത്രാ ഋഷഭാദയഃ || 31 ||

തഥൈവാനുചരാഃ ശൗരേഃ ശ്രുതദേവോദ്ധവാദയഃ |
സുനന്ദനന്ദശീർഷൺയാ യേ ചാൻയേ സാത്വതർഷഭാഃ || 32 ||

അപി സ്വസ്ത്യാസതേ സർവേ രാമകൃഷ്ണഭുജാശ്രയാഃ |
അപി സ്മരന്തി കുശലമസ്മാകം ബദ്ധസൗഹൃദാഃ || 33 ||

ഭഗവാനപി ഗോവിന്ദോ ബ്രഹ്മണയോ ഭക്തവത്സലഃ |
കച്ചിത്പുരേ സുധർമായാം സുഖമാസ്തേ സുഹൃദ്യുതഃ || 34 ||

മംഗലായ ച ലോകാനാം ക്ഷേമായ ച ഭവായ ച |
ആസ്തേ യദുകുലാംഭോധാവാദ്യോന്നന്തസഖഃ പുമാൻ || 35 ||

യദ്ബാഹുദണ്ഡഗുപ്തായാം സ്വപുർയാം യദവോർചിതാഃ |
ക്രീഡന്തി പരമാനന്ദം മഹാപൗരുഷികാ ഇവ || 36 ||

യത്പാദശുശ്രൂഷണമുഖ്യകർമണാ

സത്യാദയോ ദൃഷ്ടസഹസ്രയോഷിതഃ |

നിർജിത്യ സംഖ്യേ ത്രിദശാംസ്തദാശിഷോ

ഹരന്തി വജ്രായുധവൽലഭോചിതാഃ || 37 ||

യദ്ബാഹുദണ്ഡാഭ്യുദയാനുജീവിനോ

യദുപ്രവീരാ ഹ്യകുതോഭയാ മുഹുഃ |

അധിക്രമന്ത്യംഘ്രിഭിരാഹൃതാം ബലാത്

സഭാം സുധർമാം സുരസത്തമോചിതാം || 38 ||

കച്ചിത്തേനാമയം താത ഭഷ്ടതേജാ വിഭാസി മേ |

അലബ്ധമാനോവജ്ഞാതഃ കിം വാ താത ചിരോഷിതഃ || 39 ||

കച്ചിന്നാഭിഹതോഭാവൈഃ ശബ്ദാദിഭിരമംഗലൈഃ |

ന ദത്തമുക്തമർഥിഭ്യ ആശയാ യത്പ്രതിശ്രുതം || 40 ||

കച്ചിത്തും ബ്രാഹ്മണം ബാലം

ഗാം വൃദ്ധം രോഗിണം സ്ത്രീയം |

ശരണോപസ്യതം സത്തും

നാത്യാക്ഷീഃ ശരണപ്രദഃ || 41 ||

കച്ചിത്തും നാഗമോഗമ്യം ഗമ്യം വാസത്ക്യതാം സ്ത്രീയം |

പരാജിതോ വാഥ ഭവാനോത്തമൈർനാസമൈഃ പഥി || 42 ||

അപി സ്വിത്പർയഭുക്മാസ്ത്വം

സംഭോജ്യാൻ വൃദ്ധബാലകാൻ |

ജുഗുപ്സിതം കർമ കിഞ്ചിത് -

കൃതവാന യദക്ഷമം || 43 ||

കച്ചിത് പ്രേഷ്ഠതമേനാഥ

ഹൃദയേനാത്മബന്ധുനാ |

ശൂന്യോഽസ്ഥി രഹിതോ നിത്യം

മന്യസേ ത്യേന്യഥാ ന രുക് || 44 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാദമഹംസ്യാം സംഹിതായാം

പ്രഥമസ്കന്ധേ യുധിഷ്ഠിരവിതർക്കോ നാമ ചതുർദശോധ്യായഃ ||